

Objawy kliniczne Ileitis

Roberto M. C. Guedes / Veterinary School, Universidade Federal de Minas Gerais
Belo Horizonte, MG – Brazil

W zapaleniu jelita biodrowego wyróżnia się postacie: krwotoczną lub ostrą, przewlekłą i podkliniczną.

POSTAĆ OSTRA

Ostra postać choroby dotyka młodych, ale już dojrzałych świń w wieku od czterech do 12 miesięcy, zwykle są to loszki remontowe lub tuczniki zbliżone do wieku ubojowego. Forma ta charakteryzuje się ostrym zespołem krwotocznym z obfitą krwawą biegunką lub nagłą śmiercią (McOrist i Gebhart, 2012).

W początkowej fazie pojawiają się objawy lub w okresie, gdy zwierzę wraca do zdrowia po tym, jak zostało dotknięte chorobą w łagodnej formie często obserwuje się czarne smołowate odchody.

W ciężkich przypadkach niektóre zwierzęta mogą padać nie wykazując wcześniej zmian w kale. Zaobserwować można przy tym obecności białych powłok skórnych oraz anemizację błon śluzowych, lub obfitą krwawą biegunką w ciągu kilku dni przed śmiercią. (Fot. 1). Około 50% klinicznie dotkniętych zwierząt pada, a pozostałe wracają do zdrowia w ciągu kilku tygodni.

Fot. 1. Ostra postać Ileitis. Loszka z krwawą biegunką.

Ostra postać jest częściej postrzegana jako poważny wybuch choroby w partii zwierząt, ale zdarza się czasami, że w chlewni pojawia się pojedynczy osobnik z przewlekłym zapaleniem jelita biodrowego mogący wykazywać krwawą biegunkę. Dotknięte chorobą mogą być czasem ciężarne loszki i może u nich dochodzić do poronień pięć do sześciu dni po wystąpieniu objawów klinicznych.

POSTAĆ PRZEWLEKŁA

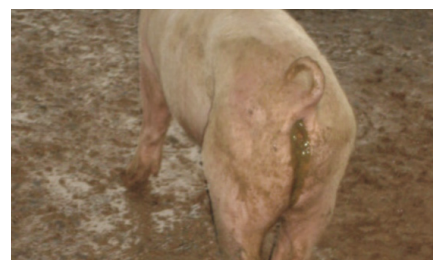
Przewlekła postać zapalenia jelita biodrowego dotyka świnię w wieku od 6 do 20 tygodni. U świń takich obserwować można przemijającą biegunkę z kałem pastowatym do płynnego w kolorze od szarego do zielonego (Fot. 2) (Lawson i Gebhart, 2000).

W przewlekłym zapaleniu jelita biodrowego w kale nie obserwuje się śluzu ani krwi.

Biegunka może trwać od siedmiu do dziesięciu dni. Następnie większość zwierząt ulega wyzdrowieniu. U dotkniętych chorobą zwierząt dochodzi do zahamowania tempa wzrostu, które prowadzi do braku wyrównania zwierząt w partii świń (Fot. 3) oraz opóźnienie wieku uboju.

Pomimo biegunki u wielu świń utrzymuje się apetyt, przy nie zmniejszonym wyraźnie zużyciu paszy. Jednak współczynnik wykorzystania paszy FCR całej partii staje się poważnie zagrożony.

Niektóre świnię mogą wykazywać pewien stopień anoreksji, wykazując zainteresowanie paszami, ale bez jej spożywania. Świnię, u których rozwija się martwicowe zapalenie jelit z powodu wtórnych infekcji bakteryjnych wykazują dramatyczną utratę masy ciała z towarzyszącą im uporczywą biegunką.

Fot. 2. Przewlekłe zapalenie jelita biodrowego. Warchlak z szaro-zielonkawą płynną biegunką i złą kondycją ciała.

Fot. 3. Niewyrównane wagowo świnię dotknięte zapaleniem jelita biodrowego.

FORMA PODKLINICZNA

Podkliniczna postać zapalenia jelita biodrowego jest najczęściej spotykana na fermach. Charakteryzuje się zahamowaniem tempa wzrostu, ale u zwierząt nie obserwuje się wyraźnej biegunki. Paradis i in. (2005) wykazali istnienie formy podklinicznej choroby poprzez zastosowanie różnych koncentracji *L. intracellularis* w inokulum wykorzystanym do zakażenia kontrolnego. Badanie to wykazało siewstwo bakterii z kałem przy braku biegunki ale z negatywnym wpływem na średnie dzienne przyrosty masy ciała i współczynnik wykorzystania paszy (Tabela 1).

Przewlekłe i podkliniczne formy zapalenia jelita biodrowego pojawiają się w różnym czasie w zależności od programu antybiotykowego stosowanego w sektorze odchowu. W Europie, w związku z zakazem używania promotorów wzrostu i ograniczeniem środków zapobiegawczych w postaci stosowania antybiotyków, nastąpiła zmiana w dynamice zakażeń *L. intracellularis* z wcześniejszym wystąpieniem zapalenia jelita biodrowego w późnej fazie odchowu ze względu na szybszy wzrost presji zakaźnej w okresie po odsadzeniu. Z kolei w Ameryce częściej występuje przewlekłe i podkliniczne zapalenie jelita biodrowego w okresie po przeniesieniu prosiąt do sektora odchowu i tuczu.

Producent często nie zauważa objawów klinicznych przewlekłej i podklinicznej postaci zapalenia jelita biodrowego, co powoduje znaczne straty ekonomiczne z powodu zmniejszenia tempa wzrostu zwierząt i ujemnego wpływu na współczynnik wykorzystania paszy. W rezultacie istotne jest, aby często dokonywać dokładnej inspekcji przeprowadzanej przez konsultującego lekarza weterynarii dla wykazania widocznego zwolnienia tempa wzrostu świń z powodu anoreksji i biegunki w niewyrównanej partii zwierząt, a także pobrania próbek do potwierdzenia laboratoryjnego choroby. Ponadto należy przeprowadzić szczegółową analizę parametrów produkcyjnych prosiąt w odchowu w celu wykrycia problemów z wynikami hodowlanymi.

TABELA 1.

Parametry kliniczne i produkcyjne oraz wyniki makroskopowe i histologiczne świń poddanych zakażeniu różnymi dawkami *L. intracellularis* (Paradis i in., 2005 - ASSV)

Grupy	Dawka zakaźna ¹	Zmiany patologiczne ²	IHC ³	Wynik obserwacji kału ⁴	ADG ⁵	FCR ⁶
A	SPG	0.00 ^{a7}	0.00 ^a	0.08 ^a	0.40 ^a	1.63 ^a
F	3.2 x 10 ⁴	0.08 ^{ab}	0.67 ^b	0.18 ^a	0.25 ^b	2.07 ^b
E	3.8 x 10 ⁵	0.13 ^{ab}	0.63 ^b	0.43 ^a	0.23 ^b	2.10 ^b
D	2.2 x 10 ⁶	0.33 ^b	0.78 ^b	0.37 ^a	0.24 ^b	2.24 ^{bc}
C	7.2 x 10 ⁷	0.25 ^{ab}	0.66 ^b	0.93 ^b	0.19 ^b	2.51 ^{bc}
B	2.4 x 10 ⁸	0.25 ^{ab}	0.62 ^b	1.34 ^b	0.16 ^b	2.92 ^c

1. Liczba bakterii *L. intracellularis* otrzymanych przez każdą świnię.

2. Odsetek świń ze zmianami anatopatologicznymi zgodnymi z obrazem zapalenia jelita biodrowego.

3. Odsetek świń z potwierdzeniem zakażenia *L. intracellularis* w badaniu immunohistochemicznym jelita biodrowego.

4. Wyniki obserwacji kału: 0 - Brak zmian; 1 - zmiany umiarkowane; 2 - Ciężka biegunka.

5. Średni dzienny przyrost masy ciała.

6. Współczynnik wykorzystania paszy.